

Strategisch
beleidsplan
Vrouwenopvang
Rosa Manus
2021 – 2024

Strategisch beleidsplan Vrouwenopvang Rosa Manus 2021 tot 2024

Inhoud

Voorwoord	2
Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Ontwikkelingen Rosa Manus beleidsperiode 2015 tot 2021	5
3. Destep.....	6
4. SWOT.....	10
5. Strategisch einddoel.....	12
6. Strategische onderwerpen.....	13
7. Afsluiting	14

Voorwoord

Bijgevoegd treft u het strategisch beleidsplan 2021 tot 2024 aan van Stichting Vrouwenopvang Rosa Manus.

Als Rosa Manus hebben we in 2015 onze missie, visie en strategie vastgesteld. Deze is uitgewerkt in het visiedocument *'Rosa Manus 2.0, waar een kleine organisatie groot in kan zijn...'*. Vanaf 2015 hebben we consequent gewerkt aan het realiseren van deze visie en strategie. Tijd om een volgende stap te zetten in de ontwikkeling van de organisatie en onze medewerkers. In dit strategisch beleidsplan kiezen we er voor om de koers die we in 2015 hebben ingezet verder uit te bouwen.

Het strategisch beleidsplan is samen met de hele organisatie tot stand gekomen. Ik ben blij met de constructieve wijze waarop dit is gebeurd zodat er een gedragen visie en strategie ligt voor de komende jaren. Dank ook aan Q-Consult die ons ondersteund heeft bij het maken van dit strategisch beleidsplan.

We hebben ons als Rosa Manus de afgelopen jaren ontwikkeld tot een professionele gespecialiseerde organisatie die een belangrijke toegevoegde waarde levert in de regionale keten voor het duurzaam stoppen van evident huiselijk geweld en het landelijk stelsel voor de opvang. Hiermee is de eerste stap binnen de strategie gerealiseerd en is er zeker geen sprake meer van een *'kleine organisatie'*. Rosa Manus is toe aan een volgende stap in haar ontwikkeling. We willen de komende periode 'Beter Verbinden', blijven investeren in kwaliteit en ons specialisme dat we hebben opgebouwd verder uitbouwen tot een expert, opdat de missie zo goed mogelijk kan worden bereikt.

Dit doen we door ons verder te ontwikkelen als specialist. We richten ons hierbij op de doelgroep met meervoudige problematiek met een hoog veiligheidsrisico, waarbij onze focus op veiligheid ligt.

Als expert willen wij bijdragen aan het vergroten van de kennis en ervaring bij (keten)partners, bij de systeemgerichte begeleiding en ondersteuning bij het duurzaam stoppen van huiselijk geweld, op basis van de gefaseerde ketenaanpak (risico gestuurde zorg). In overleg met de (keten)partners gaan we invulling geven aan onze rol als expert.

In het strategisch beleidsplan hebben we onze koers verder uitgewerkt. Ik ben trots dat we onze koers kunnen en mogen continueren en uitbouwen. Hiermee kunnen we de komende jaren een nog grotere bijdrage leveren aan het duurzaam stoppen van huiselijk geweld in de regio Holland Rijnland en de opvang voor het landelijke netwerk. En blijvend werken aan onze maatschappelijke opdracht die het meer dan waard en nodig is om je elke dag voor in te zetten. Immers Geweld Hoort Nergens Thuis!

Marion Suijker, Directeur-bestuurder
December 2020

Samenvatting

Missie Rosa Manus

Onze maatschappelijke opdracht is toegevoegde waarde bieden bij het duurzaam stoppen van evident huiselijk geweld. Dit doe we door ons verder te verdiepen als specialist voor onze cliëntendoelgroep en ons te ontwikkelen als expert voor de ketenpartners van de gehele keten van huiselijk geweld. Hierbij zijn we onderdeel van de basis infrastructuur in de regio Holland Rijnland voor wat betreft zorg en veiligheid en het landelijk netwerk Vrouwenopvang.

Visie Rosa Manus

Rosa Manus heeft tot doel het evident huiselijk geweld te stoppen en een nieuwe start te maken na deze (veelal traumatische) ervaringen. Rosa Manus biedt veiligheid, hulpverlening en begeleiding, zowel in de opvang als ambulant. Uitgangspunt is ambulant tenzij... de hulpverlening en begeleiding zijn gericht op het doorbreken van de spiraal van geweld waarin cliëntsystemen (individuele, partners en gezinnen) terecht zijn gekomen.

Voor kinderen creëert Rosa Manus een beschermend netwerk, waarbij hun weerbaarheid wordt vergroot. Ons streven is om intergenerationele overdracht van huiselijk geweld te doorbreken. Bij de hulpverlening en begeleiding aan cliënten gaat Rosa Manus uit van het vertrouwen dat individuen, partners en gezinnen in staat zijn hun leven weer zelfstandig vorm en inhoud te geven. Hiervan maakt het netwerk van de individuen, partners en gezinnen onderdeel uit. Hierbij hanteren we een systemische aanpak die zowel oog houdt voor individuele gender- en culturele perspectieven, als het adequaat omgaan met of ingrijpen bij acute onveiligheid. Wij werken altijd intensief samen met onze ketenpartners.

Onze rol als specialist in de regio Holland Rijnland vullen we in door samen met de (keten)partners te bepalen of en zo ja welke inzet nodig is in het kader van (tijdelijke) opschaling of hulpverlening en begeleiding. Onze rol als expert vullen we in door desgewenst de professionals van de (keten)partner te ondersteunen en coachen bij de hulpverlening en begeleiding.

De vier centrale thema's voor de komende beleidsperiode zijn:

Thema 1: Specialist en expert

Thema 2: Inhoud methodisch werken

Thema 3: Investeren in medewerkers en kwaliteit

Thema 4: Verbeteren bedrijfsvoering

1. Inleiding

Vrouwenopvang Rosa Manus (verder te noemen Rosa Manus) is een regionale organisatie voor vrouwenopvang gevestigd in Leiden. Vanuit de opvanglocatie in Leiden wordt ook ambulante hulpverlening aangeboden in de hele regio Holland Rijnland.

Rosa Manus is een professionele organisatie voor hulpverlening en begeleiding aan vrouwen, kinderen en mannen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld. De opvanglocatie in Leiden is geschikt voor vrouwen en kinderen. Rosa Manus heeft tot doel evident huiselijk geweld duurzaam te stoppen en betrokkene een nieuwe start te laten maken na deze (veelal traumatische) ervaringen.

Rosa Manus heeft in 2015 haar missie, visie en strategie vastgesteld. Deze is uitgewerkt in het visiedocument *'Rosa Manus 2.0, waar een kleine organisatie groot in kan zijn...'*. Vanaf 2015 is er consequent gewerkt aan het realiseren van deze visie en strategie.

De ontwikkelingen bij de vrouwenopvang in de breedste zin van het woord gaan snel. De laatste jaren is er een professionaliseringslag gemaakt en zijn methodieken verder ontwikkeld en geïmplementeerd. Voorbeelden van deze professionalisering zijn het ontwikkelen en implementeren van het kwaliteitskader, de *'Basis kwaliteitseisen hulp en opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld'*, de invoering van een regiovisie en het keurmerk *'Veiligheid in de Vrouwenopvang'* (normenkader en handleiding). Daarnaast zijn verschillende methodieken zoals Veerkracht, Krachtwerk en Risico Gestuurde Zorg (door)ontwikkeld en (verder) geïmplementeerd. Zowel in Nederland als daarbuiten staat huiselijk geweld steeds meer op de (politieke) agenda. Dit vertaalt zich in beleid gericht op onder andere veiligheid en het (anders) organiseren van de hulp en begeleiding. Een goed voorbeeld hiervan is het *'Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, Istanboel'* uit 2011 (*'Verdrag van Istanboel'*).

Voor de regio Hollands Midden is een regiovisie *'Geweld hoort nergens thuis'* ontwikkeld en vastgesteld. Naast de regionale invulling van de vrouwenopvang is het landelijk stelsel belangrijk. Ook Rosa Manus maakt onderdeel uit van dit landelijk stelsel. Het landelijk stelsel is de samenwerking tussen de vrouwenopvang organisaties in Nederland waarbij er een opvang wordt geboden in een andere regio dan van herkomst als dit vanuit veiligheid noodzakelijk is.

Al deze ontwikkelingen en de professionalisering hebben ook effecten op Rosa Manus. Rosa Manus heeft deze ontwikkelingen altijd zeer nauw gevolgd en waar dat mogelijk was, vertaald, geïmplementeerd en toegepast.

Onder andere de bovenstaande ontwikkelingen in combinatie met een missie, visie en strategie die in 2015 is vastgesteld door Rosa Manus, vragen om het weer eens kritisch te bekijken en actualiseren. In dit strategisch beleidsplan voor de periode 2021 tot 2024 is de geactualiseerde missie, visie en strategie toegelicht.

In hoofdstuk 2 is uitgewerkt hoe Rosa Manus de afgelopen beleidsperiode van 2015 tot 2021 invulling heeft gegeven aan haar rol als specialist in de vrouwenopvang. De ontwikkelingen die relevant zijn voor Rosa Manus en welke keuzen er zijn gemaakt voor het actualiseren van de missie, visie en de strategie zijn opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4. In hoofdstuk 5 is het strategisch einddoel, de missie en visie weergegeven. In het volgende hoofdstuk zijn de strategische onderwerpen toegelicht.

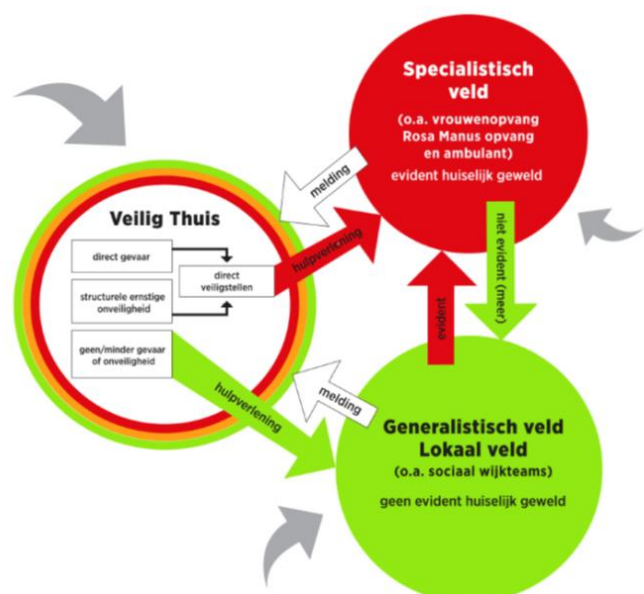
2. Ontwikkelingen Rosa Manus beleidsperiode 2015 tot 2021

Naar aanleiding van de Adviescommissie 'Stelsel Vrouwenopvang: Opvang 2.0. naar een toekomstbestendig opvangstelsel' (De Jong, 16 december 2010) zijn er veel investeringen gedaan in het verbeteren van de kwaliteit bij de vrouwenopvang. Op landelijk niveau zijn er verschillende instrumenten en methoden ontwikkeld, die zowel landelijk als bij de opvangorganisaties zijn ingezet om de kwaliteitsverbeteringen te realiseren. Zo is er een kwaliteitskader ontwikkeld en zijn de verschillende methodieken zoals Veerkracht, Krachtwerk en Risico Gestuurde Zorg (door)ontwikkeld.

Bij de decentralisaties in 2015 was één van de uitgangspunten dat de opvang en begeleiding zo veel mogelijk in de eigen omgeving werd georganiseerd. Naar aanleiding van deze behoefte is er besloten om landelijk beleid te formuleren waarbij de vrouwenopvang een duidelijke plek heeft gekregen als schakel in de keten van zorg en veiligheid. Ook hebben de gemeenten voor hun verzorgingsgebied regiovisies uitgewerkt en vastgesteld. Een andere ontwikkeling is dat bij de decentralisatie een uitzonderingspositie voor de vrouwenopvang is gemaakt. Dit is het enige beleidsterrein binnen de Jeugdwet en de Wmo die, (mede) middels een decentralisatie uitkering geregeld via 26 (centrum) gemeenten, worden gefinancierd (zogenaamde Decentralisatie Uitkering VrouwenOpvang (DUVO)).

Onder andere naar aanleiding van bovenstaande ontwikkelingen in 2015 heeft Rosa Manus besloten om een duidelijke strategie uit te zetten. Deze missie, visie en strategie is uitgewerkt in het strategisch beleidsplan 'Rosa Manus 2.0 'waar een kleine organisatie groot in kan zijn...'. De kern van de strategie is het ontwikkelen als specialist op het gebied van duurzaam stoppen van huiselijk geweld. Vanaf 2015 is consequent en met resultaat gewerkt aan het vertalen en implementeren van deze missie, visie en strategie. Belangrijk hierbij is dat Rosa Manus zich als kleine zelfstandige organisatie heeft gefocust op het primair proces. Hierbij heeft Rosa Manus het landelijk kwaliteitskader als leidraad gebruikt en in de jaar- en activiteitenplannen is consequent de vertaling en operationalisering van de missie, visie en strategie terug te zien. Voor het realiseren van de strategie van Rosa Manus is samenwerken belangrijk, omdat de vrouwenopvang onderdeel is van de keten huiselijk geweld. De strategie van Rosa Manus wordt voor een deel bepaald door de maatschappelijke opdracht van de gemeenten en de regiovisie.

Rosa Manus heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een professionele gespecialiseerde organisatie die een belangrijke toegevoegde waarde levert in de regionale keten voor het duurzaam stoppen van evident huiselijk geweld en het landelijk stelsel voor de vrouwenopvang. Hiermee is de eerste stap binnen de strategie gerealiseerd en is er zeker geen sprake meer van een 'kleine organisatie'. Rosa Manus is toe aan een volgende stap in haar ontwikkeling, waarbij ze als specialist zich naast het reguliere aanbod voor ambulante begeleiding en opvang voor evident huiselijk geweld, ontwikkelen tot expertisepartner voor de andere partners binnen de regionale keten.

3. Destep

Voor het actualiseren van de missie, visie en strategie is een Destep analyse gemaakt. In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste ontwikkelingen die relevant zijn voor Rosa Manus opgenomen.

Demografische trends

Toename van diversiteit

In de regio Holland Rijnland is 20% van de inwoners van niet-westerse herkomst (2020). Er is een toename van het aantal vluchtelingen en arbeidsimmigranten. Bij de vluchtelingen die naar Nederland komen is er meer sprake van specifieke problematiek. Een voorbeeld hiervan is oorlogstrauma's bij Syrische vrouwen. Bij arbeidsimmigranten zien we ook een toename van huiselijk geweld, omdat vrouwen niet terug kunnen naar hun eigen land vanwege de Coronacrisis en soms ook niet meer kunnen werken. Daarnaast zien we dat het aantal meldingen van huiselijk geweld tijdens de Coronacrisis afneemt. Dit terwijl de verwachting is dat het aantal situaties zal toenemen omdat mensen meer thuis werken of geen werk meer hebben. Er is nog geen onderzoek gedaan naar de oorzaak van het minder aantal meldingen van huiselijk geweld. De aanname is dat de situaties van huiselijk geweld niet zo snel door professionals worden geconstateerd omdat er minder contact is met mogelijke cliënten door de gedeeltelijke lockdown. Als de veronderstelling klopt dat het aantal situaties van huiselijk geweld toeneemt tijdens de Coronacrisis, is het de verwachting dat er meer meldingen gaan komen als de situatie normaliseert na de crisis.

Toename van (v)echtscheidingen

Het aantal scheidingen is al jaren hoog. Ook komen er steeds meer vechtscheidingen voor. Ook Rosa Manus krijgt hier steeds meer mee te maken. Bij de ontwikkeling van Rosa Manus wordt hiermee rekening gehouden.

Toename mensen met psychische vraagstukken

Het aantal mensen met een psychische vraagstuk neemt toe. 56% van de inwoners in de regio Holland Rijnland heeft een matig tot hoog risico op angst of depressie. In 9% van de gevallen is dit risico hoog (2016). Het is niet duidelijk of deze toename ook leidt tot meer cliënten voor Rosa Manus. Wel leidt dit tot toename van de complexiteit van de situaties van huiselijk geweld en dient er meer gespecialiseerde begeleiding of behandeling te worden ingezet samen met ketenpartners.

Economische trends

Toenemende tweedeling in maatschappij

Er is een toename van tweedeling in de maatschappij. Hierdoor krijgen steeds meer mensen te maken met armoede. Dit leidt tot spanningen wat weer kan leiden tot toename van huiselijk geweld.

Ontwikkelingen woningmarkt

Er zijn diverse ontwikkelingen op de woningmarkt die effect hebben op de begeleiding en hulpverlening die Rosa Manus biedt. Uitgangspunt is dat cliënten weer zo snel mogelijk zelfstandig worden en minder afhankelijk. Een geschikte en betaalbare woning is hierbij een voorwaarde.

Het aantal woningen is te laag voor de vraag. Hierdoor worden de prijzen hoger en zijn er minder betaalbare woningen beschikbaar. Daarnaast is de trend dat het aantal gezinnen met jonge kinderen zich steeds meer buiten stedelijk gebied gaan huisvesten. Dit heeft weer consequenties voor de opbouw van de bevolking in stedelijke gebieden zoals Leiden en Alphen aan den Rijn.

Beschikbare middelen en veranderingen in de financiering van de vrouwenopvang

Veranderingen in de omgeving komen voort uit maatschappelijke ontwikkelingen. Deze zijn met name neergelegd in overheidsbeleid en de regionale vertaling daarvan. De regionale visie is basis voor afspraken met de gemeenten die de centrumgemeente Leiden met Rosa Manus maakt. Hierin zit veel ontwikkeling. Er is inmiddels een tweede regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling. De vrouwenopvang is onderdeel van de basis infrastructuur van de keten huiselijk geweld en kindermishandeling. In de uitvoeringsovereenkomst wordt ook meerjaren financiering genoemd. De vrouwenopvang is een basisvoorziening waarbij het garanderen van de veiligheid centraal staat. Om de basisvoorziening op het gewenste niveau in stand te houden, is het belangrijk dat de lumpsum financiering behouden blijft.

Sociaal en culturele trends

Vanuit sociaal en cultureel oogpunt zijn er verschillende ontwikkelingen die relevant zijn voor de vrouwenopvang. Zo neemt het gebruik van sociale media en het aantal situaties van stalking via internet toe. Dit maakt het voor de vrouwenopvang lastiger om een veilige situatie te creëren. De maatschappij wordt diverser en complexer. Naast de demografische ontwikkelingen komen er steeds meer verschillende samenlevingsvormen en neemt de individualisering toe.

Voor Rosa Manus betekent dit dat er steeds meer op de specifieke kenmerken van de doelgroepen zorg en begeleiding moet worden ingezet.

Technologische trends

De mogelijkheden van de technologie worden steeds groter. Dit kan ondersteunend zijn bij de diensten die door Rosa Manus worden geleverd. Aan de andere kant zie je dat de technologische ontwikkelingen ook onderdeel zijn van de huiselijke geweld situaties en leiden tot onveiligheid online. Landelijk wordt op dit moment onderzocht of en in welke vorm chatfuncties kunnen worden ingezet bij het duurzaam stoppen van huiselijk geweld. Rosa Manus volgt deze ontwikkelingen en zal daar waar dat mogelijk is bij aansluiten en er gebruik van gaan maken.

SafetyNed is de Nederlandse versie van het succesvolle Amerikaanse Safety Net. Het ondersteunt slachtoffers van huiselijk geweld en hulpverleners met kennis en tools om veilig online te kunnen zijn. Rosa Manus zal ook de komende beleidsperiode de ontwikkelingen op het gebied van SafetyNed goed volgen.

Ecologische trends

Streven naar duurzaamheid is geen trend meer maar ondertussen een voorwaarde voor organisaties en bedrijven. Zo ook voor de vrouwenopvang. Dit is ook van toepassing voor Rosa Manus.

Politiek juridische trends

Internationale ontwikkelingen

Internationaal zijn er verschillende verdragen waar landen die deze hebben geratificeerd rekening mee moeten houden. Nederland sluit zich over het algemeen aan bij de verdragen. Deze hebben ook effect op het regionale beleid en het functioneren en de maatschappelijke opdracht van Rosa Manus. Voorbeelden van deze internationale verdragen zijn het Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, VN-Vrouwenverdrag, VN-Verdrag Rechten van het Kind, Internationaal Verdrag Burgerrechten en Politieke Rechten en Het Verdrag van Istanbul. In deze verdragen is onder andere opgenomen:

- recht op veiligheid;
- preventie van geweld;
- bescherming van slachtoffers;
- vervolging van daders;
- gecoördineerde beleidsmatige aanpak;
- uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen;
- gender positieve benadering.

Landelijke ontwikkelingen

In 2015 zijn veel taken en verantwoordelijkheden naar gemeenten gedecentraliseerd, te weten: Jeugdwet, de Wmo is verder uitgebreid met verschillende beleidsterreinen, de participatiewet en passend onderwijs. De Vrouwenopvang is apart benoemd in de Wmo. Dit geeft het belang van het huiselijk geweld en het duurzaam stoppen ervan aan. De eerste jaren na de decentralisaties is er veel ontwikkeld. Het voorliggend veld krijgt steeds meer vorm en positie.

De (jeugd)wijkteams verbreden en verbeteren hun rol. Daarbij is er steeds meer besef ontstaan dat specialistische hulpverlening en begeleiding noodzakelijk is en verder moet worden ontwikkeld. Voorbeelden hiervan zijn het ontstaan van Centra voor seksueel geweld (CSG), de integrale aanpak acute huiselijk geweld en integrale crisiszorg en de werkwijze MDA++ (Multidisciplinaire Aanpak).

Onderzoek

Het Verwey-Jonker Instituut doet veel onderzoek en studies naar huiselijk geweld. In 2020 zijn er diverse rapporten gepubliceerd over huiselijk geweld en het duurzaam stoppen hiervan. Het meest recente onderzoek 'Kwestie van lange adem, Kan huiselijk geweld en kindermishandeling echt stoppen?' is van november 2020. Hierin wordt verwezen naar het prevalentieonderzoek naar huiselijk geweld en kindermishandeling uit 2019. In Nederland blijkt dat 3% van de bevolking in de afgelopen 5 jaar slachtoffer is (geweest) van fysiek of (ex)partnergeweld. Vooral vrouwen zijn slachtoffer van structureel geweld (minimaal 1 tot 3 maal per maand) ongeveer 76.000 vrouwen en 13.000 mannen.

Uit het onderzoek blijkt dat anderhalf jaar na een melding bij Veilig Thuis 50% van de betrokkenen nog steeds te maken heeft met excessief gezinsgeweld. 51% van de vrouwen die worden omgebracht, wordt gedood door een (ex-)partner. Nederland telt 577.000 minderjarige kinderen van ouders met psychische of verslavingsproblemen. Hierbij is het risico op kindermishandeling twee tot drie keer zo hoog. Per jaar zijn er 7.200 scheidingen met typering conflictueus of vechtscheiding met mogelijk ernstige gevolgen voor kinderen.

De maatschappelijke kosten worden geschat op vele miljarden euro's per jaar. Schokkende cijfers die vragen om een landelijke coördinatie van beleid en (politieke en bestuurlijke) focus. Maar ook om handeling in de praktijk zoals Rosa Manus elke dag doet.

Landelijk actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'

In april 2018 hebben de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Justitie en Veiligheid (JenV) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) het landelijk actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' opgestart. Het programma wordt ook regionaal toegepast en vormt de basis voor de regiovisie in Holland Rijnland.

Vereniging Valente

Het landelijk beleidskader 'In- door- en uitstroom' is in 2017 herijkt. Hierin is opgenomen dat indien een cliënt vanuit veiligheidsredenen niet in de eigen regio kan worden opgevangen, er een veilige plek

moet zijn buiten de eigen regio. Dat betekent dat er ook ruimte moet zijn bij Rosa Manus om mensen uit andere regio's op te kunnen vangen. Dit betreft jaarlijks zo'n 25% tot 30% van de bezetting.

Naast het landelijk beleidskader heeft de sector vrouwenopvang een aantal thema's geformuleerd. Deze zijn van belang om de doelstelling van duurzaam stoppen van evident huiselijk geweld te bereiken.

- gender- en cultuursensitieve aanpak;
- integraal en systeemgericht werken (alle risicofactoren aanpakken, vraagt integrale financiering);
- verduurzamen veiligheid (focus op herstel en niet alleen op nazorg). Betekent duurzame coalities;
- presentie: langdurig bij herstel na huiselijk geweld (ervaringsdeskundigen);
- ambulante en residentiële steun ten dienste van elkaar.

Er is een landelijke transformatieagenda in ontwikkeling voor de sector vrouwenopvang. Hierin zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- waarmaken van ambities zoals gesteld in keurmerk;
- systemisch en integraal werken (met als doel de effectiviteit te verhogen);
- gendersensitieve aanpak (met als doel effectiviteit te verhogen);
- voldoende beschikbare hulp en opvang (cliëntengroepen duiden).

Naast de aandacht die er is op het thema veiligheid wordt er ook veel geïnvesteerd voor kinderen bij de vrouwenopvang. Methodieken worden hierop doorontwikkeld en kinderen in de opvang is een aandachtsgebied binnen het keurmerk '*Veiligheid in de Vrouwenopvang*'.

Een andere ontwikkeling waarvoor aandacht moet zijn is de informatiebeveiliging. Met de komst van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn de eisen aan gegevensbeveiliging aangescherpt. Ook dit heeft consequenties voor Rosa Manus en er dient continu aandacht voor te zijn.

Regio Holland Rijnland

Rosa Manus is een belangrijke speler in de ketenpaanpak bestrijding huiselijk geweld. Leidraad voor de gemeenten is de Regiovisie; '*Geweld hoort nergens thuis, Hollands Midden voor de aanpak en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling 2019-2023*'.

In deze regiovisie is opgenomen dat slachtoffers van huiselijk geweld zoveel mogelijk in de eigen regio worden opgevangen, tenzij dat vanwege de veiligheid niet mogelijk is. Ongeveer 70% van de cliënten in de opvang van Rosa Manus komt uit de eigen regio.

Ook kinderen krijgen speciale aandacht gericht op het verwerken van (traumatische) ervaringen en waar nodig traumahulpverlening. Doel is problemen op langere termijn te voorkomen, maar ook intergenerationele overdracht van geweld te stoppen. De Vrouwenopvang is specialist op het brede terrein van huiselijk geweld, onder andere de (ambulante) systeemgerichte aanpak in gezinnen.

Onderstaand de belangrijkste onderwerpen uit de regiovisie voor Rosa Manus:

- Stimuleer lerende samenwerkingsverbanden rondom 1G1P waarbij afspraken worden gemaakt over de outcome en monitoring.
- Specialisten aan zet. Specialistische hulpverlening dient tijdig betrokken te worden. Bij voorkeur voordat de voorliggende hulpverlening niet meer toereikend is.
- Realiseren van zorg coördinatie van licht naar zwaar.

- Verbinden van het zorg- en veiligheidsdomein en verankeren samenwerkingsafspraken regionaal en lokaal.
- Versterken van de aanpak van structureel en acuut onveilige casussen (MDA++).
- Verbinden preventie, zorg en veiligheid door het realiseren van een zorg- en veiligheidshuis met aandacht voor laagdrempelige toegankelijkheid en een locatie met aandacht voor verbinding met medische expertisen.
- Het zorg- en veiligheidshuis analyseert, regisseert en organiseert de ketensamenwerking in de aanpak van complexe casuïstiek.
- Gefaseerde ketenaanpak (risico gestuurde zorg), integraal, multidisciplinair en systeemgericht.
- Keurmerk 'Veiligheid in de Vrouwenopvang' (kan vanaf 2021).
- Traumascreening/op- en afschalen en samenwerking lokale teams.
- Ambulant tenzij...
- Systeemgericht werken.
- Inzichtelijk maken van de effecten van dienstverlening.

4. SWOT

In dit hoofdstuk is een samenvatting opgenomen van de belangrijkste onderwerpen die relevant zijn voor Rosa Manus. De kansen en bedreigingen zijn afgeleid van de Destep analyse die in het vorige hoofdstuk aan bod is gekomen. De SWOT analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats) is samen met de medewerkers uitgevoerd.

Aanbod Rosa Manus

Bij Rosa Manus staan zowel de opvang en ambulante tak ten dienste van elkaar en er wordt inhoud gegeven aan het beleid 'Ambulant tenzij...'. Veiligheid voor de cliënten staat voorop. Daarnaast kan de expertise die Rosa Manus heeft opgebouwd breder in de keten worden ingezet. Met name kan er meer bereikt worden in het zogenaamde voorliggende veld als medewerkers van Rosa Manus meer worden betrokken in de rol van consultatie aan het voorliggend veld (jeugd en gezinsteam en sociaal wijkteams).

Rosa Manus heeft zich de afgelopen jaren verder gespecialiseerd in het duurzaam stoppen van evident huiselijk geweld. Dit past bij het verder doorontwikkelen van Rosa Manus tot expert binnen de keten van huiselijk geweld.

Er is veel aandacht voor kinderen. Dit is belangrijk om de geweldcyclus te doorbreken. Daarnaast heeft Rosa Manus op locatie een schoolklas op de opvanglocatie. Dit is belangrijk om het onderwijs zo goed mogelijk door te laten gaan, ook als kinderen maar relatief kort verblijven bij Rosa Manus.

De aandacht voor kinderen (o.a. via Veerkracht) is een meerwaarde voor de moeder en het kind en draagt bij aan duurzaam doorbreken van de geweldcyclus. Door traumascreening en -behandeling verder te ontwikkelen samen met de Jeugd GGZ kunnen de kinderen nog beter ondersteund worden.

Rosa Manus participeert in het landelijke netwerk voor de vrouwenopvang. Zoals eerder is aangegeven wordt ongeveer 30% van de opvangcapaciteit hiervoor ingezet. Het betreffen situaties die als code rood worden getypeerd en waarbij de veiligheid in de regio van herkomst van de vrouw en eventuele kinderen in het geding is.

Professionalisering

Als specialist wordt methodisch en gericht gewerkt aan het creëren van veiligheid. Hiermee onderscheidt Rosa Manus zich van andere partijen binnen de keten. Om als specialist te blijven ontwikkelen zijn continu investeringen nodig middels opleidingen, trainingen en intervisies. In de vorige beleidsperiode is al ingezet op vakmanschap. Er is een werkbegeleider. Intern wordt de professionalisering van de medewerkers nog verder ontwikkeld door het instellen van een team vakspecialisten, ten behoeve van deskundigheidsbevordering en collegiale ondersteuning.

Financieel economisch

Mede door de wijze van financiering heeft Rosa Manus een relatief eenvoudige bedrijfsvoering met weinig administratieve lasten. Dit is een sterk punt dat behouden moet blijven zodat zo veel mogelijk middelen kunnen worden ingezet voor de maatschappelijke opdracht die Rosa Manus heeft; het duurzaam stoppen van huiselijk geweld.

Huisvesting

Rosa Manus is gehuisvest in een pand dat in eigendom is en voldoet aan de eisen die gesteld worden aan de opvang in de huidige tijd. Het voordeel van het pand is dat er veel vormen van opvang mogelijk zijn, ook grote gezinnen. Het pand is kindvriendelijk en staat in een woonwijk met voorzieningen.

Maatschappelijk

Op alle niveaus, globaal, landelijk en regionaal, neemt de aandacht voor huiselijk geweld toe. Rosa Manus staat voor het creëren van veiligheid als voorwaarde voor het duurzaam stoppen van evident huiselijk geweld. Door (keten)partners wordt dit gewaardeerd. Het profiel kan echter nog meer duidelijk worden gemaakt aan stakeholders. De term 'Vrouwenopvang' is hierbij belangrijk omdat deze voor veel partijen duidelijke associaties oproept en internationaal en landelijk erkend wordt. Gelet op de huidige manier van werken met ook kinderen, mannen, systeemgericht en ambulantly, dekt deze term niet geheel de lading. Wij streven ernaar dat de term Vrouwenopvang meer gezien gaat worden als label.

5. Strategisch einddoel

Op basis van de Destep en de SWOT analyse is het strategisch einddoel bepaald. Het strategisch einddoel geeft aan waar Rosa Manus op het einde van de beleidsperiode begin 2024 wil staan. Onderstaand is de missie weergegeven.

Missie Rosa Manus

Onze maatschappelijke opdracht is toegevoegde waarde bieden bij het duurzaam stoppen van evident huiselijk geweld. Dit doen we door ons verder te verdiepen als specialist voor onze cliëntendoelgroep en ons te ontwikkelen als expert voor de ketenpartners van de gehele keten van huiselijk geweld. Hierbij zijn we onderdeel van de basis infrastructuur in de regio Holland Rijnland voor wat betreft zorg en veiligheid en het landelijk netwerk Vrouwenopvang.

Visie Rosa Manus

Rosa Manus heeft tot doel het evident huiselijk geweld te stoppen en een nieuwe start te maken na deze (veelal traumatische) ervaringen. Rosa Manus biedt veiligheid, hulpverlening en begeleiding, zowel in de opvang als ambulant. Uitgangspunt is ambulant tenzij... De hulpverlening en begeleiding zijn gericht op het doorbreken van de spiraal van geweld waarin cliëntsysteem (individueel, partners en gezinnen) terecht zijn gekomen.

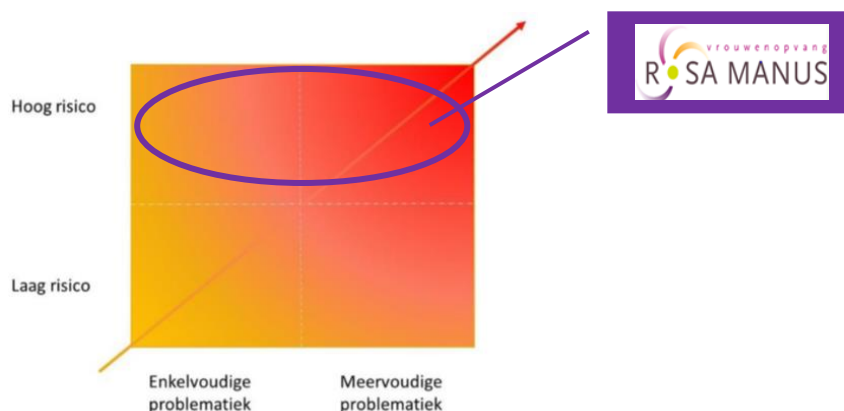
Voor kinderen creëert Rosa Manus een beschermend netwerk, waarbij hun weerbaarheid wordt vergroot. Ons streven is om intergenerationele overdracht van huiselijk geweld te doorbreken. Bij de hulpverlening en begeleiding aan cliënten gaat Rosa Manus uit van het vertrouwen dat individuen, partners en gezinnen in staat zijn hun leven weer zelfstandig vorm en inhoud te geven. Hiervan maakt het netwerk van de individuen, partners en gezinnen onderdeel uit. Hierbij hanteren we een systemische aanpak die zowel oog houdt voor individuele gender- en culturele perspectieven, als het adequaat omgaan met of ingrijpen bij acute onveiligheid. Wij werken altijd intensief samen met onze ketenpartners.

Onze rol als specialist in de regio Holland Rijnland vullen we in door samen met de (keten)partners te bepalen of en zo ja welke inzet nodig is in het kader van (tijdelijke) opschaling of hulpverlening en begeleiding. Onze rol als expert vullen we in door desgewenst de professionals van de (keten)partner te ondersteunen en coachen bij de hulpverlening en begeleiding.

6. Strategische onderwerpen

Strategische koers 2021 tot 2024

In hoofdstuk 5 zijn de missie en visie van Rosa Manus voor de beleidsperiode 2021 tot 2024 opgenomen. Zoals blijkt uit de missie, visie en de strategische onderwerpen kiest Rosa Manus er nadrukkelijk voor om de strategische koers die in de vorige beleidsperiode is uitgebouwd verder te continueren en te verdiepen. Concreet betekent dit dat Rosa Manus zich richt op het duurzaam stoppen van evident huiselijk geweld. Dit doet Rosa Manus door zich verder te ontwikkelen als specialist en expert. In de onderstaande weergave is toegelicht dat Rosa Manus zich richt op de doelgroep met meervoudige problematiek met een hoog veiligheidsrisico.

Onderstaand zijn de vier thema's voor de komende beleidsperiode aangegeven. De thema's zijn afgeleid van het strategisch einddoel. De vier thema's zijn:

- Thema 1: Specialist en expert
- Thema 2: Inhoud methodisch werken
- Thema 3: Investeren in medewerkers en kwaliteit
- Thema 4: Verbeteren bedrijfsvoering

Thema 1: Specialist en expert

Rosa Manus als specialist betekent dat de focus ligt op het zich verder ontwikkelen als organisatie die zich richt op de doelgroep met meervoudige problematiek met een hoog veiligheidsrisico. Er is veel kennis en ervaring om deze doelgroep te begeleiden en te ondersteunen. Rosa Manus als expert betekent dat de medewerkers van Rosa Manus door (keten)partijen worden benaderd en ingezet als expert bij het duurzaam stoppen van huiselijk geweld.

Bij het uitwerken van de invulling van de rol van expert wordt onderzocht wat dit betekent voor de medewerkers, de kwaliteit, de inzet van uren, de financiering en wat de bijzondere aandachtspunten zijn. Leidend hierbij zijn de visie op de expertrol van Rosa Manus, waarbij uitgegaan wordt van de gefaseerde ketenaanpak.

Thema 2: Inhoud methodisch werken

Bij Rosa Manus wordt methodisch gewerkt waarbij verschillende methodieken zoals Veerkracht en Krachtwerk worden ingezet. De basis voor het methodisch werken is risico gestuurde zorg en het werken met veiligheidsplannen.

De methodieken ontwikkelen zich continu door en worden evidence based aangepast. De medewerkers van Rosa Manus ontwikkelen zich continu door in de methodieken middels scholing, trainingen en intervisies.

Om de effectiviteit van de hulpverlening verder te verhogen wordt er de komende beleidsperiode geïnvesteerd op het creëren van rust en ruimte bij de begeleiding in de opvang waarbij ook sport en ontspanning aandacht krijgt.

Thema 3: Investeren in medewerkers en kwaliteit

Rosa Manus vindt het belangrijk dat haar medewerkers geregistreerd zijn. Dit kan via Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of het Register voor Sociaal Werkers. Daarnaast zijn er nog andere registraties die van belang kunnen zijn afhankelijk van specialismen die worden ingevuld. Bij de aanname van medewerkers wordt hier al rekening mee gehouden. Voor de medewerkers die al werken bij Rosa Manus wordt er beleid vastgesteld om te voldoen aan de registraties.

Om als specialist en expert te kunnen functioneren is het belangrijk dat de medewerkers van Rosa Manus goed zijn opgeleid en de laatste ontwikkelingen in de sector kunnen toepassen. Rosa Manus heeft beleid voor ontwikkelen van de medewerkers. Dit wordt in de komende beleidsperiode voortgezet. Het ontwikkelingsprogramma voor de medewerkers wordt geëvalueerd en er wordt bekeken of en hoe het moet worden aangepast.

Thema 4: Verbeteren bedrijfsvoering

Ook in de bedrijfsvoering van Rosa Manus is de laatste jaren al veel geïnvesteerd en verbeterd. Daarnaast zijn er altijd ontwikkelingen die vragen om aanpassingen in de bedrijfsvoering.

De basis moet zijn dat de ondersteunende processen, verbeter-, en besturingsprocessen ter ondersteuning van de primaire processen op orde zijn. De processen worden doorgelicht en er wordt bekeken of en hoe deze moeten worden aangepast op de laatste ontwikkelingen en verbeteringen die mogelijk zijn.

7. Afsluiting

Rosa Manus kiest er voor om in de beleidsperiode 2021 tot 2024 haar rol als specialist verder uit te bouwen en de rol van expert voor (keten)partners te versterken. Hierbij worden duidelijke keuzen gemaakt hoe dit gerealiseerd kan worden. Sommige ontwikkelingen kunnen in 2021 worden uitgevoerd, andere ontwikkelingen zullen de gehele beleidsperiode in beslag nemen.

Belangrijk is dat de realisatie van de strategische en beleidsmatige keuzen op een gestructureerde en planmatige manier worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Rosa Manus werkt met een jaarlijkse beleidscyclus. Ieder jaar wordt er een jaarplan, periodieke rapportages en een jaarverslag gemaakt. Het strategisch beleidsplan wordt verder geconcretiseerd in de jaarplannen. Uitgangspunt is dat er voor de veranderingen die worden doorgevoerd of de ontwikkelingen die opgepakt worden, uitvoeringsplannen of plannen van aanpak worden gemaakt.

Met dit geactualiseerde strategisch beleidsplan zijn duidelijke keuzen gemaakt voor 2021 tot 2024. Voor Rosa Manus ligt er weer een hele uitdaging om deze keuzen te realiseren. Rosa Manus is er klaar voor om deze uitdaging aan te gaan en haar missie en maatschappelijke opdracht waar te maken.